

(Вашингтон тајмс)

Док је председник Обама покушавао да протури најновији, још мање одржив програм на „самиту“ о здравственој заштити, хиљаде Грка изашло је на улице да протестује. Нека предузимљива кабловска мрежа могла је ове две сцене да прикаже истовремено на подељеном екрану – пошто су то два дела једне исте приче. Разлика је само у томе што је Грчка у сценарију одмакла мало даље: они су у фази када ће се кану сваког тренутка сурвати низ водопаде. Америка је нешто узводније и још увек може да се домогне обале, али је одлучила да уместо тога треба да сустигне грчки кану. Прво поглавље (увођење неодрживих елемената) води коначно до двадесетог поглавља (тоталног друштвеног колапса): Грци су на поглављима 17 или 18.

Није тешко разумети шта се данас дешава у развијеном свету: бизмарковска држава благостања 20. века остала је без људи који би је носили на плећима. У Америци, бескорисни и незајажљиви глупани у Вашингтону, Сакраменту, Албанију и другде уништавају будућност наше деце и унука. У Европи су стигли до следеће фазе друштвене демократске еволуције: деце и унука којима треба упропастити будућност више нема. Стопа наталитета у САД је око 2.1, тј. једва преко два детета по пару. Грчка стопа наталитета је око 1.3 – 10 баба и деда имају шесторо деце и четири унучета – што значи да се породично стабло окренуло наглавачке. Демографи називају стопу од 1.3 „најнижом ниском“ стопом наталитета, тачком са које се ниједно друштво никада није повратило. А Грчка, у поређењу са Шпанијом и Италијом, има још и најбољи наталитет у средоземној Европи.

Дакле, не можете позајмљивати од будућности зато што је, у најосновнијем смислу, немате. Грци који раде у јавном сектору пензионишу се са 58 година, што звучи сјајно. Међутим, онда када 10 баба и деда има само 4 унучета, ко даје новац како бисте ви могли да проведете последњу трећину свог живота ленчарећи?

Иначе, не морате отићи у Грчку да бисте искусили пензионерске дане у грчком стилу: у Калифорнији се јавна служба, метафорички, већ генерацију опија узом. Ипак, Америка у целини још увек није Грчка. Пре пар година, када сам написао књигу „Сама Америка“, поставио сам дебату о друштвеном осигурању у временску перспективу: узевши цифре из 2005., пензијске обавезе ће до 2040. порастати на око 6.8% БДП-а. За Грчку, износиће

25%. Другим речима, спасавај се ко може, Армагедон, крај. Од тада се ситуација погоршала у обе државе. Али, ово поређење је заправо хипотетичко – док Америка још увек има избора, Грчка неће имати 2040. годину – осим уколико не прими огромну инјекцију серума стварности.

Има ли шансе да се то деси? У таквим тренутцима, волим да парафразирам оно што је рекао Џералд Форд. Када је желео да се умили конзервативној публици, председник Форд волео је да каже „Влада довољно велика да вам пружи све, довољно је велика и да вам одузме све што имате.“ То је истина, али постоји и прелазна фаза: влада која је довољно велика да вам пружи све што желите, али која није довољно велика да узме од вас било шта назад. То је фаза у којој се налази Грчка. Њена социјалистичка влада принуђена је да примени пакет мера штедње. Одговор грчког народа је „нема шансе“. Радници у јавном сектору успели су и да прекроје сам појам времена: сваке године примају 14 месечних плата. Ви срачунајте. И то за око седам месеци посла – за многе од њих радни дан се завршава у 14 и 30. Када оду у пензију, добијају 14 месечних исплата годишње. Другим речима: економска реалност није мој проблем. Желим своје привилегије. Кога брига ако то читаву државу доведе до банкрота, све док мени шаљу чекове док сам жив.

Нас људе тврда срца који више волимо мању владу, често оптужују како смо себичњаци које баш брига за општу добробит. Међутим, како грчки протести показују, ништа не чини особу себичнијом од комунитаризма социјалне правде и велике владе. Једном када неко почне да ужива плодове државног здравственог осигурања, плаћеног одмора, државно финансираног раног пензионисања и осталог, више га није брига за општи друштвени интерес. Он је добио своје, и дођавола са свима осталима. А осећање да су те привилегије заслужене опстаје и дуго након што су те привилегије престале да имају смисла.

Најбољи представник овог менталитета заслужности је заменик премијера Грчке. Европска Унија је закључила да су мере штедње које је донела грчка влада недовољне и као услов за спасавање затражила да буду озбиљније. Грчка више није суверена држава: она је Џенерал моторс, а ЕУ је Вашингтон, док су грчки гласачи радо преузели улогу синдиката радника ауто-индустрије – све је у игри осим било чега што би заиста могло да доведе до промене. У пракси, пошто су Шпанија, Португалија, Италија и Ирска такође на ивици амбиса, „европску“ акцију спашавања платиће Немачка. Поменути заменик премијера Грчке, Теодорос Пангалос, одбио је захтеве ЕУ на основу чињенице да су током другог светског рата Немци узели милијарде из Банке Грчке. Мере државе благостања увек доводе до осећања презира, како кад су у питању нације, тако и кад се ради о локалним пројектима изградње станова. Како се усуђејете да нам говорите како да живимо! Само нам дајте ваш новац и губите се!

Нажалост, Немачка више није економска сила. Како је Ангела Меркел нагласила пре годину дана, стимулациони пакет размера оног Обаминог није долазио у обзир из простог разлога што страни кредитори знају да не постоји довољно младих Немаца да би икада могао бити отплаћен. Више од 30% Немаца нема децу; међу онима са факултетском дипломом, 40%. А за оне младе Немце који у све мањем броју стижу из породилишта, мало је разлога да остану у игри. Зашто бити последњи згодни плавокоси аријевски момак који ради ноћну смену у пивници како би сам у зноју лица свог подизао читаве домове за пензионере? А то је било још и пре него што су му на грбачу додали и Грке. Од Немаца, који се пензионишу са 67 година, сада се очекује да обезбеде неодрживих 14 месечних плата годишње за Грке који се пензионишу са 58.

Размишљајте о Грчкој као о Калифорнији: сваке године, неодговорна и корумпирана бирократија себе награђује све већим платама и обимнијим повластицама које плаћа све мања класа оних који стварају богатство. А о Немачкој размишљајте као о неком мање расипном ћошку Америке који још функционише, попут моје државе Њу Хемпшајр: одговорност се не исплати. Свеједно ћете завршити извлачећи некога из буле. Проблем је у томе што никада нема довољно „богатих“ да издржавају државу заслужних, пошто на тај начин на крају потпуно нестају подстицаји за све – стварање богатства, ослањање на себе, основни нагон за преживљавањем који се одражава у стопи наталитета. У Грчкој су остали без Грка, па су се окренули Немцима, као што већ раде француски сељаци. У Немачкој, једини разлог зашто Немци могу да субвенционирају Француску пољопривреду јесте што свој војни буџет за одбрану улажују Американцима. А у Америци, председник Обама, Ненси Пелози и Хери Рејд говоре како би требало да весламо брже да бисмо сустигли Грке и Немце. Шта би могло да пође по злу?